

דוח שבועי בנושא הגנה על אזרחים

11-17 בפברואר 2009

התפתחויות אחרונות

על פי רשות המים הפלסטינית השנה ירדו בגדה המערבית, נכון ל-18 בפברואר, רק 32% מממוצע המשקעים השנתי. כמות זעומה זו הגבירה את הסיכון לכך ששנת 2009 תהיה שנת בצורת חריפה, השנייה ברציפות. עלולים להיפגע בעיקר 200 ישובים שאינם מחוברים לרשת המים ומתבססים במידה רבה על מקורות מים מסורתיים (בארות, מעיינות ומאגרים ביתיים).

ב-18 בפברואר, לאחר השעיה של כמעט שבועיים, התירה ישראל להכניס לרצועת עזה 188 טונות של גז לבישול. מראשית פברואר התירה ישראל להכניס רק 959 טונות של גז לבישול, שהם פחות מחמישית מאומדן התצרוכת ברצועת עזה.

השפעת הפעילות הצבאית על אזרחים

רצועת עזה: במהלך השבוע ערערו תקריות של כוחות הצבא הישראליים ושל קבוצות חמושים פלסטיניים את הפסקת האש. הצבא הישראלי תקף על הקרקע, מן האוויר ומן הים והרג שני פלסטינים – ילד בן 13 ולוחם לכאורה. מטוסים ומסוקים של חיל האוויר הישראלי ערכו שבע תקיפות מן האוויר ופצעו תשעה פלסטינים: ששה נפצעו בתקיפה אווירית שפגעה בבית חרושת לעץ במחנה ג'בליה בצפון הרצועה, ושלושה בתקיפה מן האוויר שכוונה לעבר שני חמושים, לכאורה, שרכבו על אופנוע בעבאסאן, מזרחית לחאן יונס. תקיפות נוספות מן האוויר פגעו במנהרות בגבול מצרים-רצועת עזה, בתחנת משטרה מדרום לחאן יונס ובמכונית בלב העיר עזה. לא דווח על נפגעים.

קבוצות של פלסטינים חמושים ירו כששה טילי קסאם ו-12 פצצות מרגמה לעבר ישראל. חמושים פלסטיניים הפעילו מטען נפץ סמוך ליחידת סיור של צה"ל, מזרחית לעזה. החיילים השיבו אש. לא דווח על נפגעים בתקריות אלה. כמו כן פתחו ספינות סיור ישראליות באש לעבר סירות דיג פלסטיניות ששייטו לאורך החוף ליד דיר אל בלח. איש לא נפצע ולסירות לא נגרם נזק. על פי התאחדות הדייגים בעזה, מאז הוכרזה הפסקת האש ב-18 בינואר נפצעו שלושה דייגים מאש שנורתה מספינות סיור ישראליות ונגרם נזק לעשר סירות דייג ליד העיר עזה מרכז הרצועה. בנוסף ירו כוחות צבא ישראלים לעבר חקלאים פלסטיניים ממזרח לדיר אל בלח ואילצו אותם לעזוב את אדמותיהם. באחד המקרים חדרו טנקים ובולדוזרים של הצבא הישראלי לתוך רצועת עזה, שיטחו קרקע וחפרו במקום בטרם נסוגו. כמו כן נהרגה אישה פלסטינית בת 45 מכדור תועה שנורה ע"י חטיבת אל-קודס של הג'יהאד האיסלאמי, שהתאמנה ליד ביתה, בכפר מוע'רקה, דרומית לעיר עזה.

הגדה המערבית

בתקופה המדווחת הרגו כוחות הצבא הישראליים נער פלסטיני בן 16, במהלך התנגשויות עם מיידי אבנים באזור 2H בחברון, הנתון לשליטה ישראלית. כמו כן נפצעו ברחבי הגדה המערבית 22 פלסטינים, ביניהם 10 ילדים. 13 מן הפציעות אירעו במהלך ההפגנות השבועיות נגד הגדר בכפרים נעלין, בילעין, ג'יוס ומעאסרה. חמישה מפגינים נפצעו מכדורי מתכת מצופים גומי, אחד מאש חיה ושבעה כתוצאה מתקיפה גופנית. עוד שלושה פלסטינים מנעלין, ביניהם שני ילדים, נפצעו בהתנגשות עם כוחות הצבא הישראלי בעקבות עקירת 25 עצי זית בשטח שהופקע ע"י ישראל למטרת בניית מנהרה במסגרת פרויקט "מרקם חיים". המנהרה נועדה לעבור תחת כביש 446 ולחבר את נעלין לכפר שכן. מנהלת התיאום והקישור הישראלית (DCL) הודיעה כי הכביש ייחסם לתנועה עם השלמת המנהרה. במהלך השבוע ערכו כוחות

הביטחון הישראליים 113 פשיטות חיפוש בגדה המערבית, עלייה קלה לעומת הממוצע השבועי בינואר 2009 (105). השבוע נעצרו 85 פלסטינים, לעומת ממוצע שבועי של 99 עצורים בינואר. ב-11 בפברואר, החל בשעה 8 בערב, פעלו כוחות ישראליים במשך תשע שעות בשלושה כפרים בבקעת הירדן, המוגדרת שטח B (א-זוביידאת, מארג' נעג'ה ומארג' אל-ע'זאל). במהלך הפעולה עברו החיילים מבית לבית ודרשו מהתושבים להציג תעודות זהות ולהשיב על שאלות שונות הקשורות למגוריהם בכפר. לא נערכו מעצרים.

התפתחויות בתנאי הגישה בגדה המערבית הסרת מחסומי דרכים בנפת חברון

ב-16 בפברואר הסירו הרשויות הישראליות ששה מכשולי תנועה בנפת חברון, צעד שאיפשר מעבר ישיר של כלי רכב בין ישובים שונים לכביש 60, עורק התנועה המרכזי מצפון-לדרום באזור זה. המכשול המשמעותי ביותר שהוסר היה מחסום עפר שמנע מעבר כלי רכב בין הישוב בני נעים (16,000 תושבים) לבין כביש 60. הסרתו צימצמה את זמן הנסיעה בין הישוב לעיר חברון, מרכז הכלכלה והשירותים של האזור, מ-40 ל-15 דקות. הסרת המכשולים באה בעקבות מגמה, שנצפתה ב-2008, לשיפור הקשר בין העיר חברון לבין שאר ישובי הנפה.

כמו כן נפתח בתקופה זו "נתיב הומניטרי" להולכי רגל במחסום גילה - המעבר היחיד מדרום הגדה המערבית לירושלים, לפלסטינים בעלי אישור כניסה ישראלי. "הנתיב ההומניטרי" מיועד למעבר חולים, קשישים ונשים ולמעבר ילדים, בדרכם אל ביה"ס וחזרה. פתיחת הנתיב באה בעקבות דיווחים רבים על קשיים במעבר שחוו קבוצות רגישות אלה.

נאסרה כניסת רועים לשטח ה'סגור' שבין הגדר והקו הירוק

בתקופה המדווחת, נאסרה כניסת רועים פלסטיניים ועדריהם (כ-1,000 כבשים) מאזורי צפון טול כרם וג'נין לאדמותיהם שבשטח הסגור בין הגדר לקו הירוק, זאת למרות שהחזיקו בהיתרי הכניסה הנדרשים. על פי משרד החקלאות ברשות הפלסטינית הבהיר משרד החקלאות הישראלי כי צעד זה ננקט כדי למנוע הפצת מחלות מידבקות שפרצו באזורים סמוכים בתוך ישראל. העדר הגישה לאזורי מרעה אילצה את הרועים לרכוש יותר מספוא יקר ושחקה את הכנסתם.

הגדר מבודדת את תושבי אזור ירושלים המזרחית

מנהלת התיאום והקישור הישראלית דיווחה כי החלה בהנפקת האישורים הדרושים לתושבים הפלסטינים בדאחיית אל-בריד על מנת שיוכלו להמשיך להתגורר בבתיהם. דאחיית אל-בריד הוא יישוב הגובל בירושלים המזרחית, שהופרד ע"י הגדר משאר חלקי הגדה המערבית. הצורך באישורים אלה נובע מההכרזה (5.1.2009) על חלק מהשטחים שבין הגדר לגבולות ירושלים (כפי שהוגדרו ע"י ישראל) כעל "שטח צבאי סגור" או "מרחב התפר". אולם, על פי מנהלת התיאום והקישור הונפקו אישורים רק ל-110 מתוך 140 תושבי המקום המחזיקים בתעודת זהות של הגדה המערבית, מעשה המעמיד בסכנת עקירה את 30 התושבים הנוותרים. יתירה מזאת, ב-16 בפברואר סגרו הרשויות הישראליות שער בגדר, ובכך ניתקו את דאחיית אלבריד מיתר חלקי הגדה המערבית. עקב כך נאלצים התושבים להשתמש במחסום קלנדיה העמוס, שזמן ההמתנה בו נמשך בין שעה לשעתיים.

נדחו ערעורים נגד תפיסת קרקעות לשם הרחבת התנחלויות

ב-12 בפברואר דחתה ועדת ערעורים צבאית שמונה מתוך תשעה ערעורים שהגישו פלסטינים נגד הכרזה על כ-1,700 דונמים השייכים לכפר ארטאס ל "אדמות מדינה". הרשויות הישראליות מייעדות שטח זה, שנוסף בעבר לשטח המוניציפלי של התנחלות אפרת, להרחבת ההתנחלות בעוד 2,500 יחידות דיור. לאחר דחיית הערעור נטעו מתנחלים, מאפרת ומהתנחלויות נוספות, מספר עצים בשטח במדובר.

נמשכות הריסות הבתים בנפת ירושלים

בתקופה המדווחת נהרס בית בשכונת בית חנינא, ירושלים. הבית נהרס ע"י בעליו בעקבות צו הריסה שהוציאה עיריית ירושלים, בשל העדר רישיון בנייה. הריסת הבית ע"י בעליו נעשתה כדי להימנע מתשלום הקנסות ומחיר ההריסה שהייתה תובעת העירייה לו הרסה בעצמה את הבניין. כתוצאה מכך נותרו שבעה בני אדם, ביניהם חמישה ילדים, ללא קורת גג. יומיים לאחר מכן פרקו כוחות הביטחון הישראליים והחרמו

אוהל מגורים בדואי בשכונת אבו ג'ומעא, הממוקמת בשטח C, מזרחה לירושלים המזרחית, בשטח המיועד להרחבת התנחלות מעלה אדומים (1E). כתוצאה מכך נותרו 10 בני אדם, ביניהם 5 ילדים, ללא קורת גג. הריסה זו ממשיכה הריסה קודם שבוצעה באותו אזור ב-3 בפברואר, ואשר גרמה לעקירתם של 25 בני אדם.

עדכונים מרצועת עזה

הממוצע היומי של משאיות נכנסות אינו עולה על הצרכים; משאית טעונה אחת יצאה מעזה

בתקופה המדווחת נכנסו לרצועת עזה, דרך מעבר כרם שלום ושרוול המסוע בקרני, כ-113 משאיות טעונות ביום בממוצע, בדומה לממוצע התקופה הקודמת (117), זאת לעומת ממוצע של 246 משאיות ליום, שנכנסו בשבוע השלישי של יולי 2008, חודש לאחר תחילת ה"רגיעה" שיזמה מצרים, ו-475 משאיות טעונות במאי 2007, לפני השתלטות חמאס על עזה. כמעט מחצית מהמשאיות (46%), ש-82% מהן היו טעונות במצרכי מזון, יועדו לסוכנויות לסיוע הומניטרי. לא הותרה כניסת בעלי חיים לרצועת עזה. מעבר סופה ומעבר רפיח נותרו סגורים.

ב-12 בפברואר הותר למשאית אחת, טעונה בכ-50,000 פרחי קטיף, לצאת מרצועת עזה דרך מעבר כרם שלום. זו הפעם הראשונה מאז ה-18 בינואר 2008 שישראל מתירה יצוא כלשהו מרצועת עזה.

נמשך המחסור באספקת דלק

במהלך השבוע לא הותרה הכנסת דלק או סולר לרצועת עזה מתוך ישראל (לעדכונים בנושא גז לבישול עיינו ב"התפתחויות אחרונות" לעיל). הפעם האחרונה בה הותרה הזרמת דלק וסולר לשימוש הציבור הייתה ב-2 בנובמבר 2008, והכנסת גז לבישול הותרה לאחרונה ב-4 בפברואר 2009. בסך הכל הותרה הכנסת 2,172,000 ליטרים של דלק תעשייתי להפעלת תחנת הכוח של עזה (GPP), פחות מ-70% מהנדרש להפעלת תחנת הכוח במלוא ההספק. פחתה כמות הדלק המגיעה לעזה, על פי הדיווחים, דרך המנהרות בגבול מצרים והרצועה.

נמשכות הפסקות החשמל היזומות

תחנת הכוח של עזה אינה מתפקדת במלוא ההספק וכתוצאה מכך נוצר מחסור של 19% באספקת החשמל. בנוסף להפסקות חשמל בלתי מתוכננות נמשכות הפסקות החשמל היזומות כדלקמן: 8 שעות שלוש פעמים בשבוע בנפות עזה וצפון הרצועה; 8 שעות מדי שלושה ימים במרכז הרצועה ובחאן יונס; 4-6 שעות פעם בשלושה ימים ברפיח. על פי חברת החשמל של עזה (GEDCO) 10-15% מרשת החשמל עדיין אינם תפעוליים. כתוצאה מנזק מקומי לרשת החשמל, נותרו עדיין מספר אזורים ללא אספקת חשמל, במיוחד אלקורם, עיזבת עבד רבו ואל עטאטרה.

הקשיים בהשגת מצרכי מזון בסיסיים נמשכים

מסקר שווקים שערכה תוכנית המזון העולמית (WFP) עולה כי כתוצאה ממחסור במזון לבעלי חיים התייקרו הבשר, הביצים והעופות ואנשים רבים אינם יכולים לרכושם. ירקות טריים מצויים בשוק ומחירים יציבי. מרכיב חייוני שישפיע בחודשים הבאים על הביטחון במזון הוא חידוש כלכלת המזומנים והתעסוקה, שבלעדיהם ימשיכו הבית להישען על סיוע במזון ובכסף ועל תכניות חירום ליצירת מקומות עבודה זמניים. על פי תוכנית המזון העולמית (WFP) וארגון החקלאות והמזון של האו"ם (FAO) צפויה הידרדרות במצב התזונה וצריכת המזון אם לא יתוקנו בדחיפות רשת המים והדירות שניזוקו.

ל-50,000 בני אדם אין עדיין מים זורמים

נכון ל-16 בפברואר מדווחת סוכנות המים העזתית (CMWU) כי ל-50,000 בני אדם אין עדיין גישה למים זורמים ו-150,000-200,000 בני אדם נוספים מקבלים מים רק מדי 7-10 ימים. למרות שתיוקוני החירום נמשכים, לא ניתן לבצע תיקונים רחבי היקף ללא הכנסת חלקי חילוף נחוצים לרצועת עזה, עניין שעודנו בעייתי. על פי הקבוצה ההידרולוגית הפלסטינית (PHG) זליגת 3,000 ליטרים של דלק לאגן החלחול במתקן החירום לטיפול בשפכים של בית להייה יוצרת סכנת זיהום כימי של האקוויפר. מרכז החינוך מדווח על מחסור במי שתייה בבתי"ס.

ארגון הבריאות העולמי (WHO) פרסם הערכת צרכים חדשה

ב-16 בפברואר פרסם WHO הערכה ראשונית של הצרכים בתחום הבריאות ברצועת עזה, בעקבות המבצע הצבאי האחרון. נכון ליום הפרסום רוב שירותי הבריאות בעזה מתפקדים. חיסונים ותוכניות בריאות הציבור חזרו לפעולה שוטפת. ברוב בתיה"ח נרשם מלאי תקין של תרופות. חודשו גם הליכי הפניית חולים הזקוקים לטיפול מיוחד אל מחוץ לרצועה, כולל חולים כרוניים, אם כי בהיקף נמוך מזה שהיה נהוג לפני המשבר. אספקת החשמל חזרה להיקף שהיה נהוג לפני המשבר, אך עדיין מעוררת דאגה באזורים אחדים. אולם כלל מערכת הבריאות פגועה עדיין מהמצור שהוטל על עזה ביוני 2007, שכתוצאה ממנו חל פיחות בתפקוד הציוד הרפואי עקב העדר חלפים, תחזוקה, ואפשרויות להכשרת עובדים בתחום הרפואה.

הסיכונים והאתגרים העיקריים בעתיד כוללים (רשימה חלקית): טיפול בפגיעות ובליקויי שמיעה שנגרמו על ידי קולות נפץ. סיכונים אפשריים לנשים שילדו במהלך המשבר. סיבוכים ותמותת יתר בחולים במחלות כרוניות כתוצאה מעיכוב הטיפול וקשיי נגישות לטיפול רפואי. התפרצות שלשולים בעקבות מחלות הנגרמות ע"י מזון ומי שתייה – כתוצאה מנגישות מוגבלת למים נקיים ומצב התברואה והפיקוח הלקויים בעת המשבר. בעיות נפשיות ארוכות טווח – כתוצאה מהלחימה, ונגישות מוגבלת לשירותי רפואה מקצועית (שלישונית).